ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 5.11.2008
COM(2008) 652 τελικό/2

CORRIGENDUM
Annule et remplace le document COM(2008)652 final du 17.10.2008
Titre incomplet: concerne toutes langues.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Προς τη δημιουργία συνεργατικών σχηματισμών (clusters) παγκοσμίου κύρους στην Ευρωπαϊκή Ένωση:

υλοποιώντας τη στρατηγική καινοτομίας ευρείας βάσης

{SEK(2008) 2637}

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Προς τη δημιουργία συνεργατικών σχηματισμών (clusters) παγκοσμίου κύρους στην Ευρωπαϊκή Ένωση:

υλοποιώντας τη στρατηγική καινοτομίας ευρείας βάσης

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διατηρήσιμη ανάπτυξη και η δημιουργία θέσεων εργασίας στην ΕΕ εξαρτάται όλο και περισσότερο από την αριστεία και την καινοτομία ως κύριους μοχλούς της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας. Αναγνωρίζοντας το γεγονός αυτό, η ΕΕ ενέκρινε το 2006 στρατηγική καινοτομίας ευρείας βάσης[1] και όρισε την ενίσχυση των συνεργατικών σχηματισμών (clusters) στην Ευρώπη ως μία από τις εννέα στρατηγικές προτεραιότητες για την επιτυχή προώθηση της καινοτομίας[2].

Η δημοσίευση ενός ευρωπαϊκού μνημονίου για τους συνεργατικούς σχηματισμούς (European Cluster Memorandum)[3] τον Ιανουάριο του 2008, που αξιοποιεί την πείρα που αποκτήθηκε από τις προσπάθειες χάραξης πολιτικής για τους συνεργατικούς σχηματισμούς σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, αποτέλεσε σημαντικό βήμα προς την περαιτέρω ενθάρρυνση της ανάπτυξης συνεργατικών σχηματισμών. Πιο πρόσφατα, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ υπογράμμισαν την ανάγκη για καλύτερο συντονισμό των συνθηκών πλαισίωσης όσον αφορά την καινοτομία «*μεταξύ άλλων μέσω βελτιωμένων διασυνδέσεων επιστήμης-βιομηχανίας και κέντρων καινοτομίας παγκόσμιας εμβέλειας και ανάπτυξης περιφερειακών συσπειρώσεων και δικτύων*»[4].

Ως συνεργατικός σχηματισμός υπό την ευρεία έννοια νοείται μια ομάδα εταιρειών, συναφών οικονομικών παραγόντων και ιδρυμάτων με γεωγραφική εγγύτητα, τα οποία έχουν επιτύχει μια τάξη μεγέθους που τους επιτρέπει να αναπτύσσουν εξειδικευμένη εμπειρογνωμοσύνη, υπηρεσίες, πόρους, προμηθευτές και δεξιότητες[5]. Η χάραξη και η εφαρμογή πολιτικών για τους συνεργατικούς σχηματισμούς γίνονται σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, ανάλογα με την εμβέλεια που καλύπτουν και τη φιλοδοξία τους. Ο ρόλος της Κοινότητας συνίσταται στη διευκόλυνση και στην ενίσχυση των προσπαθειών αυτών, κυρίως με τη βελτίωση των συνθηκών πλαισίωσης, την προώθηση της έρευνας και της αριστείας στην εκπαίδευση και της επιχειρηματικότητας, την προαγωγή της καλύτερης διασύνδεσης

---

1 Ανακοίνωση της Επιτροπής «Κάνοντας τη γνώση πράξη: Μια στρατηγική καινοτομίας ευρείας βάσης για την ΕΕ», COM(2006) 502 τελικό, η οποία βρίσκεται στη σελίδα: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2006/com2006_0502en01.pdf

2 Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 4 Δεκεμβρίου 2006 (Ανταγωνιστικότητα): http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/91989.pdf.

3 Βλ. http://www.proinno-europe.eu/NWEV/uploaded_documents/European_Cluster_Memorandum.pdf

4 Συμπεράσματα της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των Βρυξελλών (13-14 Μαρτίου 2008): http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/99410.pdf.

5 Βλ. το συνοδευτικό έγγραφο των υπηρεσιών της Επιτροπής με τίτλο «the concept of clusters and cluster policies and their role for competitiveness and innovation: Main statistical results and lessons learned», SEC(2008)2637

βιομηχανίας (κυρίως των ΜΜΕ) και έρευνας και με την ενθάρρυνση της αμοιβαίας μάθησης από τις πολιτικές και της συνεργασίας των συνεργατικών σχηματισμών σε όλη την ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η περαιτέρω ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και η ανάπτυξη ενός ανταγωνιστικού ευρωπαϊκού χώρου έρευνας είναι ζωτικής σημασίας.

Στην παρούσα ανακοίνωση σκιαγραφείται ένα πλαίσιο πολιτικής για καλύτερη συμπληρωματικότητα και συνέργια μεταξύ των διαφόρων επιπέδων πολιτικής, με σκοπό την υποστήριξη της ανάπτυξης περισσότερων συνεργατικών σχηματισμών παγκοσμίου κύρους στην ΕΕ.

1. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ – ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Οι συνεργατικοί σχηματισμοί αποτελούν κατά κύριο λόγο ένα φαινόμενο που κατευθύνεται από την αγορά. Οι πιο επιτυχημένοι συνεργατικοί σχηματισμοί δημιουργούνται αυθόρμητα ως αποτέλεσμα φυσικών ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, δυνάμεων της αγοράς ή απλώς κατά τύχη. Ωστόσο, χάρη σε επικεντρωμένες πολιτικές που αναπτύχθηκαν στα κράτη μέλη για τους συνεργατικούς σχηματισμούς, κυρίως από το τέλος της δεκαετίας του 1990 και μετά, παρατηρούνται όλο και περισσότερες περιπτώσεις κατά τις οποίες διορατικές δημόσιες πολιτικές, επιχειρηματικές πρωτοβουλίες ή ανώτατου επιπέδου πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα αποτέλεσαν στοιχεία καθοριστικά για την εμφάνιση ισχυρών συνεργατικών σχηματισμών, λειτουργώντας ως καταλύτες και συμβάλλοντας στην απελευθέρωση του οικονομικού και του επιστημονικού δυναμικού συγκεκριμένων περιοχών.

Μολονότι, σε γενικές γραμμές, η ανάπτυξη πολιτικής για τους συνεργατικούς σχηματισμούς στην ΕΕ βρίσκεται ακόμα σε αρχικό στάδιο, το φαινόμενο αποκτά δυναμική. Οι πολιτικές για τους συνεργατικούς σχηματισμούς διαφέρουν μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Δεν μπορούμε να μιλάμε για ομοιομορφία. Ενώ στις διάφορες περιοχές χρησιμοποιούνται διαφορετικά μέσα και μηχανισμοί για την υποστήριξη των συνεργατικών σχηματισμών, αυτοί χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο για την προαγωγή διαρθρωτικών αλλαγών, για την τόνωση ορισμένων βιομηχανικών τομέων όπως η ναυτιλία[6], και για την παροχή πλαισίου για άλλες πολιτικές όπως η έρευνα, η καινοτομία και η περιφερειακή πολιτική. Ως εκ τούτου, οι συνεργατικοί σχηματισμοί αποτελούν σήμερα σημαντική διάσταση της ευρωπαϊκής οικονομικής πραγματικότητας. Για παράδειγμα, το ευρωπαϊκό παρατηρητήριο για τους συνεργατικούς σχηματισμούς (European Cluster Observatory)[7] έχει εντοπίσει 2 000 περίπου σημαντικούς από στατιστική άποψη τέτοιους σχηματισμούς, οι οποίοι ορίζονται ως περιφερειακές συσπειρώσεις βιομηχανιών και υπηρεσιών που βρίσκονται στον ίδιο χώρο, γεγονός που συνεπάγεται ότι το 38% του ευρωπαϊκού εργατικού δυναμικού απασχολείται από εταιρείες που ανήκουν σε τέτοιες συσπειρώσεις, δηλ. σε τομείς που εμφανίζουν υψηλό βαθμό συσπείρωσης.

Η Κοινότητα, μολονότι συμφωνεί απόλυτα ότι οι συνεργατικοί σχηματισμοί αποτελούν φαινόμενο που κατευθύνεται από την αγορά, έχει διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην προώθηση της εμφάνισης και της αριστείας τέτοιων σχηματισμών. Από τις αρχές της

---

6 Βλ. έγγραφο των υπηρεσιών της Επιτροπής για τους συνεργατικούς σχηματισμούς στο ναυτιλιακό κλάδο: http://ec.europa.eu/maritimeaffairs/pdf/Maritime_clusters_SEC_2007_1406.pdf

7 Βλ. http://www.clusterobservatory.eu ή το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας.

δεκαετίας του 1980 οι δημόσιες αρχές που είναι υπεύθυνες για την οικονομική ανάπτυξη χρησιμοποιούν τα εργαλεία της πολιτικής συνοχής για την ανάπτυξη στρατηγικών καινοτομίας, όπως, μεταξύ άλλων, την προώθηση των συνεργατικών σχηματισμών. Αυτό αποτελεί επίσης μέρος της ευρωπαϊκής αναθεωρημένης ατζέντας για την ανάπτυξη και την απασχόληση[8] και περίπου 86 δις. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 25% του συνόλου του Ταμείου Συνοχής, έχουν διατεθεί κατά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού (2007-2013) για την έρευνα και την καινοτομία[9].

Οι στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας (ΣΚΓ) για τη συνοχή για την περίοδο 2007-2013, που ενέκρινε το Συμβούλιο στις 6 Οκτωβρίου 2006[10] ενθαρρύνουν ρητώς τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες να προωθήσουν ισχυρούς συνεργατικούς σχηματισμούς στο πλαίσιο των στρατηγικών τους για οικονομική μεταρρύθμιση. Το αναθεωρημένο πλαίσιο της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις αναγνωρίζει επίσης τη δυνητική χρησιμότητα της δημόσιας στήριξης μέσω της δυνατότητας λήψης συγκεκριμένων στοχοθετημένων μέτρων για την προώθηση της ανάπτυξης συνεργατικών σχηματισμών[11].

Με την πρωτοβουλία «Περιφέρειες για την Οικονομική Αλλαγή»[12] η Επιτροπή επικουρεί διακρατικά δίκτυα περιφερειών στις προσπάθειές τους να βελτιώσουν τα συστήματά τους περιφερειακής καινοτομίας, στο πλαίσιο των οποίων οι πολιτικές για συνεργατικούς σχηματισμούς μπορούν να διαδραματίσουν πρωταρχικό ρόλο. Η πρωτοβουλία «Περιφέρειες της Γνώσης»[13] που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του 7ου προγράμματος πλαισίου ως σκέλος της πολιτικής για τον ευρωπαϊκό χώρο έρευνας (ΕΧΕ)[14], αποσκοπεί στην ενίσχυση του ερευνητικού δυναμικού των ευρωπαϊκών περιφερειών μέσω της θέσπισης στρατηγικών που θα εστιάζονται στην έρευνα με την προώθηση της ανάπτυξης συνεργατικών σχηματισμών προσανατολισμένων στην έρευνα, οι οποίες θα περιλαμβάνουν πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα, επιχειρήσεις και ερευνητικές αρχές και θα υποστηρίζουν τη μεταξύ τους συνεργασία. Επιπλέον, το σκέλος «Υποδομές έρευνας» του προγράμματος «Ικανότητες» του 7ου ΠΠ αποσκοπεί στη βέλτιστη χρήση και ανάπτυξη των υφιστάμενων και των νέων ερευνητικών υποδομών με πανευρωπαϊκό ενδιαφέρον[15]. Επομένως, τα κράτη μέλη μπορούν να βασίζονται στην ουσιαστική υποστήριξη της έρευνας και της καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας συνεργατικών σχηματισμών από διάφορους μηχανισμούς της ΕΕ.

---

8 Βλ. τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη και την απασχόληση στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/growthandjobs/guidelines/index_en.htm

9 Βλ. το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Regions delivering innovation through Cohesion Policy»,SEC(2007) 1547, 14.11.2007.

10 Βλ. http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/osc/index_en.htm

11 Βλ τμήμα 5.8 («Ενισχύσεις για συμπλέγματα φορέων καινοτομίας») του κοινοτικού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και την ανάπτυξη και την καινοτομία (ΕΕ C 323 της 30.12.2006, σ. 1) το όποιο καθορίζει ειδικούς κανόνες για τις επενδυτικές και τις λειτουργικές ενισχύσεις για το συντονισμό συμπλεγμάτων φορέων καινοτομίας. Ωστόσο, οι κανόνες αυτοί δεν έχουν αποκλειστική εφαρμογή, συνεπώς τα συμπλέγματα μπορούν να είναι επιλέξιμα και για άλλα είδη ενίσχυσης. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη μεταρρύθμιση των κρατικών ενισχύσεων διατίθενται στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/reform/reform.cfm

12 Περισσότερες πληροφορίες για την πρωτοβουλία αυτή διατίθενται στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm

13 Περισσότερες πληροφορίες για την πρωτοβουλία αυτή διατίθενται στη διεύθυνση: http://cordis.europa.eu/fp7/capacities/regions-knowledge_en.html

14 Το πράσινο βιβλίο της Επιτροπής με τίτλο «Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας: νέες προοπτικές», COM(2007) 161 της 4.4.2007, αναφέρει ρητώς ότι ο ΕΧΕ «θα αναπτυχθεί σταδιακά γύρω από έναν ισχυρό ιστό συσπειρώσεων έρευνας και καινοτομίας.»

15 Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις ευρωπαϊκές δραστηριότητες για τις υποδομές έρευνας διατίθενται στη διεύθυνση: http://cordis.europa.eu/fp7/capacities/research-infrastructures_en.html

Σε γενικές γραμμές έχει συντελεστεί ικανοποιητική πρόοδος σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη στενότερης συνεργασίας μεταξύ των προγραμμάτων για τη δημιουργία συνεργατικών σχηματισμών ανάμεσα σε διαφορετικά κράτη μέλη και περιφέρειες, όπως αποδεικνύεται από τις συμφωνίες και τα κοινά πειραματικά σχέδια για την υποστήριξη τέτοιων δραστηριοτήτων. Καθοριστικός ήταν ο ρόλος του European Cluster Alliance[16] μέσω του οποίου έρχεται σε επαφή μεγάλος αριθμός υπουργείων και δημοσίων διοικήσεων που είναι αρμόδια για τη χάραξη και την εφαρμογή πολιτικών για τις συνεργατικούς σχηματισμούς. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη στενότερη συνεργασία διαφορετικών δημόσιων διοικήσεων. Με τον τρόπο αυτό έγιναν τα πρώτα βήματα για την έμπρακτη συνεργασία στον τομέα της πολιτικής για τους συνεργατικούς σχηματισμούς στο σύνολο της ΕΕ.

Συμπληρωματικά, σε πιο τοπικό επίπεδο, η ΕΕ παρέχει επίσης έμπρακτη υποστήριξη στη διακρατική συνεργασία σε επιχειρησιακό επίπεδο. Η πρωτοβουλία Europe INNOVA ™[17] στο πλαίσιο του προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία επικεντρώνεται κατά κύριο λόγο στην από κοινού ανάπτυξη νέων ή καλύτερων εργαλείων τα οποία θα μπορούν να χρησιμοποιούν οι συνεργατικού σχηματισμοί για την υποστήριξη καινοτόμων ΜΜΕ, ενισχύοντας έτσι τις υπηρεσίες επιχειρηματικής υποστήριξης των συνεργατικών σχηματισμών στην Ευρώπη. Η πρωτοβουλία αυτή έχει συμβάλει στην ενίσχυση των επιχειρηματικών σχέσεων μεταξύ των συνεργατικών σχηματισμών της ΕΕ με την οργάνωση επισκέψεων και εκδηλώσεων εξεύρεσης εταίρων και με την προετοιμασία συμφωνιών εταιρικής σχέσης για τη δημιουργία ανοικτών τομεακών επιχειρηματικών πλατφόρμων για τους συνεργατικούς σχηματισμούς[18].

Δεδομένου του καθοριστικού ρόλου των ΜΜΕ για τη μελλοντική ανάπτυξη της ΕΕ, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει επίσης επισημάνει ότι είναι σημαντικό να διευκολυνθεί η ενσωμάτωση των καινοτόμων ΜΜΕ σε συνεργατικούς σχηματισμούς, ιδιαίτερα με σκοπό την προώθηση των στρατηγικών για διεθνοποίησή τους σύμφωνα με τη ρυθμιστική πράξη για τις μικρές επιχειρήσεις (Small Business Act) που δρομολογήθηκε πρόσφατα[19].

2. ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ – Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΝΕΑ ΔΡΑΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Στην Ευρώπη δεν υπάρχει έλλειψη συνεργατικών σχηματισμών, αλλά ο επίμονος κατακερματισμός της αγοράς, οι ασθενείς δεσμοί μεταξύ βιομηχανίας και έρευνας και η ανεπαρκής συνεργασία στο εσωτερικό της ΕΕ έχουν ως αποτέλεσμα οι συνεργατικοί σχηματισμοί στην ΕΕ να μην διαθέτουν την αναγκαία κρίσιμη μάζα και καινοτομική ικανότητα για να αντιμετωπίσουν βιώσιμα τον παγκόσμιο ανταγωνισμό και να αναδειχθούν σε παγκόσμιους παίκτες.

Καθώς εντείνεται ο διεθνής ανταγωνισμός, εντείνεται και η πίεση για επίτευξη αριστείας. Ισχυροί συνεργατικοί σχηματισμοί προσφέρουν ένα γόνιμο συνδυασμό επιχειρηματικού

---

16 Περισσότερες πληροφορίες για το European Cluster Alliance και πώς μπορείτε να έρθετε σε επαφή μαζί του στη διεύθυνση: http://www.proinno-europe.eu/index.cfm?fuseaction=page.display&topicID=223&parentID=0.

17 Περισσότερες πληροφορίες για την πρωτοβουλία Europe INNOVA στη διεύθυνση: http://www.europe-innova.org /.

18 Περισσότερες πληροφορίες στην έκθεση «Europe INNOVA Innovation and Clusters: The experience of 11 Networks», στη διεύθυνση: www.europe-innova.org/index.jsp?type=page&cid=10337&lg=en

19 Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής «Προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις: Μια «Small Business Act» για την Ευρώπη», COM(2008) 394, στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/sba_en.htm.

δυναμισμού, εντατικών διασυνδέσεων με εκπαιδευτικά ιδρύματα υψηλού επιπέδου και μεγαλύτερης συνέργιας μεταξύ των φορέων της καινοτομίας. Συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας οικονομίας της γνώσης και, κατά συνέπεια, στην επίτευξη των στόχων της εταιρικής σχέσης της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Η επιδίωξη αριστείας πρέπει κατά συνέπεια, να αποτελεί υψηλή προτεραιότητα.

Στο πλαίσιο της ανανέωσης της οικονομίας, νέοι συνεργατικοί σχηματισμοί εμφανίζονται με το χρόνο ενώ άλλοι χάνουν το ανταγωνιστικό πλεονέκτημά τους. Αυτό αποτελεί υγιή διαδικασία που καθορίζεται από την αγορά και οι συνεργατικοί σχηματισμοί που δεν αποδίδουν δεν πρέπει να διατηρούνται στη ζωή με τεχνητά μέσα. Σχηματισμοί αυτού του είδους δεν πρέπει να αποτελούν δίαυλο για επιδοτήσεις που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τον ανταγωνισμό, ακόμα και την εμφάνιση νέων ανταγωνιστικών συνεργατικών σχηματισμών. Οι νέες πρωτοβουλίες για συνεργατικούς σχηματισμούς πρέπει να σχεδιάζονται προσεκτικά και να υποστηρίζονται από σαφέστατο σκεπτικό που να βασίζεται σε επακριβώς καθορισμένα επιχειρηματικά συμφέροντα, σε περιφερειακά προτερήματα, σε ειδικές ικανότητες, σε κόμβους γνώσεις διεθνούς αριστείας και στη πρόβλεψη της αγοράς. Εάν δεν τηρηθούν αυτές οι οδηγίες, είναι απίθανο να επιτύχει η πρωτοβουλία για δημιουργία συνεργατικού σχηματισμού. Το ζητούμενο στην περίπτωση αυτή είναι να αποτραπεί η αναπαραγωγή πρωτοβουλιών για συνεργατικούς σχηματισμούς που έχουν ελάχιστη πιθανότητα μακροπρόθεσμης επιτυχίας.

Οι αρμόδιοι για τη χάραξη πολιτικής σε όλα τα επίπεδα πρέπει να επικεντρωθούν στο να εξασφαλίσουν τις βέλτιστες συνθήκες πλαισίωσης για την προαγωγή της καινοτομίας, της αριστείας και της συνεργασίας στην ΕΕ. Για την υποστήριξη της προσέγγισης αυτής, απαιτούνται κοινές προσπάθειες για την επίτευξη μεγαλύτερης συνέργιας και συμπληρωματικότητας των διαφόρων πολιτικών, προγραμμάτων και πρωτοβουλιών.

3. ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΚΥΡΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΕ

Το κλειδί για την προώθηση της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας στην Ευρώπη έγκειται στην επιδίωξη της αριστείας σε κάθε επίπεδο και στη βέλτιστη χρήση του δυναμικού που παρέχουν οι συνεργατικοί σχηματισμοί.

Η Επιτροπή μπορεί να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στην ενίσχυση της αριστείας των συνεργατικών σχηματισμών συμπληρώνοντας τις περιφερειακές και εθνικές πολιτικές για τους συνεργατικούς σχηματισμούς με την περαιτέρω άρση των εμποδίων που αντιμετωπίζουν οι εμπορικές συναλλαγές και η κινητικότητα στην ΕΕ. Μια εσωτερική αγορά που λειτουργεί σωστά παρέχει τις βέλτιστες συνθήκες για μεγαλύτερη διακρατική συνεργασία και κινητικότητα των επενδύσεων, των ερευνητών και των ατόμων υψηλής ειδίκευσης, στοιχεία απαραίτητα για την ανάπτυξη ισχυρότερων συνεργατικών σχηματισμών στην ΕΕ. Για παράδειγμα, η ευρωπαϊκή σύμπραξη για τους ερευνητές που πρόσφατα δρομολόγησε η Επιτροπή αναμένεται να συμβάλει στην άρση των εμποδίων στα οποία εξακολουθεί να προσκρούει η κινητικότητα των ερευνητών σε όλη την ΕΕ[20].

[20] Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Καλύτερες σταδιοδρομίες και περισσότερη κινητικότητα: μια ευρωπαϊκή σύμπραξη για τους ερευνητές», COM(2008) 317 τελικό, στη διεύθυνση· htpp://ec.europa.eu/research/era/specific-era-initiatives_en.html

Η Επιτροπή έχει ήδη εξαγγείλει[21] ότι θα εντείνει τις προσπάθειές της για να διασφαλίσει τη στρατηγικότερη και συνεπέστερη λειτουργία των διαφόρων κοινοτικών χρηματοδοτικών μέσων, προκειμένου να επιτρέψει στα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν τα εν λόγω μέσα με τρόπο που να ανταποκρίνεται στους στρατηγικούς στόχους και στις συνθήκες τους. Για να μεγιστοποιηθούν τα αποτελέσματα των σχετικών κοινοτικών μέσων, πρέπει να χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις περιφερειακές και τις εθνικές προσπάθειες υπέρ των συνεργατικών σχηματισμών, όπως προτείνει η Επιτροπή των Περιφερειών[22].

3.1. Βελτίωση των πολιτικών για τους συνεργατικούς σχηματισμούς

Τα κράτη μέλη καλούνται να εξακολουθήσουν να εντάσσουν τις πολιτικές για τους συνεργατικούς σχηματισμούς στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο της σύμπραξης για την ανάπτυξη και την απασχόληση και να υποβάλουν ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τα επιτεύγματά τους. Αυτό βοηθάει τους αρμόδιους για τη χάραξη πολιτικής να διαμορφώσουν περαιτέρω επιτυχημένες πολιτικές για τους συνεργατικούς σχηματισμούς σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και να ενθαρρύνουν την ανταλλαγή γνώσεων και ορθών πρακτικών μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, αξίζει να επισημανθεί ότι η νέα γενιά προγραμμάτων συνοχής είναι στενά ευθυγραμμισμένη με τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων και συμβάλλει ουσιαστικά στην εφαρμογή τους.

Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για τους Συνεργατικούς Σχηματισμούς (European Cluster Observatory) παρέχει στους αρμόδιους για τη χάραξη πολιτικής ουδέτερες και συγκρίσιμες πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές για τους συνεργατικούς σχηματισμούς και τα σχετικά μεγέθη τέτοιων σχηματισμών στην ΕΕ. Αυτή η υπηρεσία χαρτογράφησης συνεργατικών σχηματισμών στα κράτη μέλη, η οποία προάγει την τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής και την αμοιβαία μάθηση, πρέπει να αναβαθμιστεί και να βελτιωθεί περαιτέρω[23].

Η επιδίωξη αριστείας απαιτεί επίσης εθνικά και περιφερειακά προγράμματα στήριξης για την καλύτερη συνεκτίμηση της διακρατικής διάστασης των συνεργατικών σχηματισμών, εντός της ΕΕ αλλά και πέρα από τα σύνορά της. Επομένως, για να προάγει τη βελτίωση του «προς τα άνω» συντονισμού μεταξύ των κρατών μελών σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο κατά το σχεδιασμό νέων πρωτοβουλιών για συνεργατικούς σχηματισμούς ή την περαιτέρω ανάπτυξη των υπαρχόντων, η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συνεργαστούν στενότερα στο επίπεδο της χάραξης της πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα ενισχύει περαιτέρω τις δραστηριότητες του European Cluster Alliance για την υποστήριξη της αμοιβαίας μάθησης όσον αφορά τα θέματα πολιτικής και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών, αλλά και για την από κοινού ανάπτυξη κοινών πρακτικών εργαλείων που θα συμβάλουν στη χάραξη καλύτερων και αποτελεσματικότερων πολιτικών για τους συνεργατικούς σχηματισμούς εντός της ΕΕ[24].

---

21 Ανακοίνωση «Ανταγωνιστικές ευρωπαϊκές περιφέρειες μέσω της έρευνας και της καινοτομίας», COM(2007) 474 τελικό, βλ. http://eur-lex.europa.eu/ LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0474:FIN:EN:PDF

22 Βλ. τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών για τους συνεργατικούς σχηματισμούς και τη σχετική πολιτική που εγκρίθηκε στην 75 σύνοδο ολομέλειας στις 19 Ιουνίου 2008, A 70/2008 αναθ.1 EN/o (ECOS-IV-024).

23 Βλ. το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής για τους συνεργατικούς σχηματισμούς, SEC(2008)2637.

24 Το Συμβούλιο επικρότησε «την πρωτοβουλία της Επιτροπής για τον ευρωπαϊκό συνασπισμό συσπειρώσεων που αποσκοπεί στην τόνωση της πρακτικής συνεργασίας μεταξύ περιφερειακών αυτοδιοικήσεων» και κάλεσε την Επιτροπή να εκπονήσει στο πλαίσιο αυτό «ανάλυση για τον τρόπο

Για να αντιμετωπιστούν οι πρακτικές δυσκολίες που συνεπάγεται η στενότερη συνεργασία για την πολιτική για τους συνεργατικούς σχηματισμούς, μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ο Ευρωπαϊκός Όμιλος Διασυνοριακής Συνεργασίας[25], ένα νομικό όργανο που συστάθηκε στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής και σχεδιάστηκε κυρίως για τη διαχείριση προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής. Παράλληλα, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες να αξιοποιήσουν καλύτερα τις ευκαιρίες που τους παρέχει η ενιαία αγορά κατά το σχεδιασμό των προγραμμάτων για τους συνεργατικούς σχηματισμούς, π.χ. χρησιμοποιώντας περισσότερο τα «κουπόνια καινοτομίας» για την αγορά διασυνοριακών υπηρεσιών υποστήριξης.

Για να βοηθήσει περισσότερο τα κράτη μέλη να αναπτύξουν ένα στρατηγικότερο σχέδιο για την επίτευξη κρίσιμης μάζας και αριστείας σε παγκόσμια κλίματα, η Επιτροπή θα συστήσει την Ομάδα Ευρωπαϊκής Πολιτικής για τους Συνεργατικούς Σχηματισμούς[26] στο πλαίσιο του Προγράμματος Κοινοτικής Πρωτοβουλίας (ΠΚΠ) για την ανταλλαγή γνώσεων σχετικά με τις πολιτικές για τους συνεργατικούς σχηματισμούς με σκοπό να διερευνήσει περαιτέρω με ποιο τρόπο μπορεί να βοηθήσει καλύτερα τα κράτη μέλη να υποστηρίξουν την εμφάνιση περισσότερων τέτοιων σχηματισμών παγκοσμίου κύρους.

3.2. Η προαγωγή της διακρατικής συνεργασίας μεταξύ των συνεργατικών σχηματισμών

Παρά τις προσπάθειες για ενίσχυση της ενιαίας αγοράς, οι συνεργατικοί σχηματισμοί στην ΕΕ δεν μπορούν να βασίζονται αποκλειστικά στις φυσικές δυνάμεις της συσπείρωσης για να προσελκύουν ταλέντα και άλλους πόρους όπως, για παράδειγμα, οι αντίστοιχοι σχηματισμοί των ΗΠΑ. Οι συνεργατικοί σχηματισμοί στην ΕΕ μπορούν να αντισταθμίσουν ορισμένα από αυτά τα μειονεκτήματα, αναπτύσσοντας ισχυρότερους δεσμούς με άλλους συνεργατικούς σχηματισμούς που παρέχουν συμπληρωματικά πλεονεκτήματα. Επιπλέον, οι αλλαγές στο παγκόσμιο οικονομικό περιβάλλον καθιστούν ακόμα σημαντικότερες τις διασυνδέσεις συνεργατικών σχηματισμών. Τη στιγμή που οι εταιρείες διεθνοποιούν τις δραστηριότητές τους, είναι σημαντικό να διεθνοποιούνται και οι πρωτοβουλίες συνεργατικών σχηματισμών και οι οργανώσεις που τους υποστηρίζουν.

Αν και οι εταιρείες και οι οργανώσεις συνεργατικών σχηματισμών δρουν ανταγωνιστικά – ιδιαίτερα αυτές που ανήκουν στον ίδιο κλάδο δραστηριοτήτων – υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους πρέπει να υπάρχει ανταγωνισμός αλλά, ταυτόχρονα, και συνεργασία. Υπάρχει περιθώριο για περαιτέρω ενίσχυση της αριστείας των συνεργατικών σχηματισμών μέσω της διακρατικής τους συνεργασίας σε επιχειρηματικό επίπεδο. Αυτό περιλαμβάνει την ανταλλαγή γνώσεων, πληροφοριών για την αγορά και εξειδικευμένου προσωπικού, την από κοινού πρόσβαση στην έρευνα και στις εγκαταστάσεις δοκιμής και την ανάπτυξη νέων και καλύτερων υπηρεσιών για τις εταιρείες που μετέχουν σε τέτοιο σχηματισμό, στοιχεία που θα συμβάλουν στη δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού χώρου έρευνας και καινοτομίας. Το άνοιγμα αυτό των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στη συνεργασία με πόλους γνώσης υψηλού

προώθησης της διακρατικής διάστασης των συσπειρώσεων». Το κείμενο των συμπερασμάτων του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας της 4 Δεκεμβρίου 2006 διατίθεται στη σελίδα: http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/91989.pdf.

25 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5 Ιουλίου 2006, ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 19, στη διεύθυνση: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/newregl0713_en.htm

26 Βλ. απόφαση C (2008)6091 της Επιτροπής.

επιπέδου- τόσο εντός της Ευρώπης όσο και στο εξωτερικό - αποτελεί προϋπόθεση για την εμφάνιση και την ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών παγκόσμιου επιπέδου. Το άνοιγμα αυτό είναι επίσης αναγκαίο για να διατηρηθεί η ανταγωνιστικότητα σε ένα όλο και πιο παγκόσμιο επιχειρηματικό περιβάλλον. Η συνεργασία μεταξύ των συνεργατικών σχηματισμών μπορεί να συμβάλει περαιτέρω στην επιτυχή υλοποίηση των κοινών επιδιώξεων των στρατηγικών σχεδίων έρευνας που αναπτύχθηκαν από τις ευρωπαϊκές τεχνολογικές πλατφόρμες[27].

Η νέα γενιά κοινοτικών πρωτοβουλιών για τους συνεργατικούς σχηματισμούς, κυρίως στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών Europe INNOVA™, Περιφέρειες της Γνώσης και του τρέχοντος στόχου της πολιτικής συνοχής «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία»[28], θα τονώσουν τη συνεργασία μεταξύ των συνεργατικών σχηματισμών στην ΕΕ ούτως ώστε να ενισχυθούν αμοιβαία και θα συμβάλουν στη δημιουργία περισσότερων τέτοιων σχηματισμών παγκοσμίου κύρους στην ΕΕ, ιδιαίτερα σε τομείς με υψηλό δυναμικό καινοτομίας, όπως οι τομείς που υποστηρίζονται από την πρωτοβουλία για τις πρωτοπόρους αγορές[29] και σε άλλους τομείς όπως η ναυτιλία[30]. Τα επιτυχημένα και κατάλληλα εργαλεία και μέσα που αναπτύσσονται και δοκιμάζονται από τις νέες αυτές συμπράξεις συνεργατικών σχηματισμών θα ενσωματωθούν και θα αξιοποιηθούν, το μέτρο του δυνατού, στο νέο ευρωπαϊκό δίκτυο επιχειρήσεων (Enterprise Europe Network)[31].

Το ευρωπαϊκό έτος δημιουργικότητας και καινοτομίας 2009 παρέχει μια καλή ευκαιρία για την προώθηση του ανοίγματος των συνεργατικών σχηματισμών σε ερευνητικά ιδρύματα και διεθνείς εταίρους πέρα από τα σύνορά τους. Η Επιτροπή θα στηρίξει, μαζί με τους εθνικούς και τους περιφερειακούς εταίρους στα κράτη μέλη, τη διοργάνωση ευρωπαϊκών εβδομάδων καινοτομίας προκειμένου να προωθήσει τα οφέλη από τη διασύνδεση βιομηχανίας - επιστήμης πέρα από τα σύνορα στο πλαίσιο των συνεργατικών σχηματισμών.

3.3. Προώθηση της αριστείας των οργανώσεων συνεργατικών σχηματισμών

Τη διαχείριση των πρωτοβουλιών συνεργατικών σχηματισμών αναλαμβάνουν όλο και περισσότερο εξειδικευμένα ιδρύματα που ονομάζονται οργανώσεις συνεργατικών σχηματισμών, τα οποία λαμβάνουν διάφορες μορφές, όπως μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, δημόσιοι οργανισμοί και εταιρείες. Οι επιχειρήσεις και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη του τομέα της καινοτομίας που συμμετέχουν σε συνεργατικούς σχηματισμούς χρειάζονται αποτελεσματικές, επαγγελματικές και κατάλληλες υπηρεσίες υποστήριξης για να αντλήσουν

---

27 Περισσότερες πληροφορίες παρατίθενται στην εξής διεύθυνση: http://cordis.europa.eu/technology-platforms/home_en.html

28 Ο στόχος «ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» ενισχύει και αντικαθιστά την παλαιότερη κοινοτική πρωτοβουλία Interreg. Αποσκοπεί σε μια ολοκληρωμένη εδαφική ανάπτυξη, διαπεριφερειακή συνεργασία και ανταλλαγή καλής πρακτικής, και επικεντρώνεται στην καινοτομία. Έχουν διατεθεί 2 δις ευρώ στην καινοτομία για την περίοδο 2007-2013 στην ΕΕ-27 και οι δραστηριότητες που αναπτύσσουν από κοινού συνεργατικοί σχηματισμοί από διάφορες περιφέρειες εντάσσεται στο πλαίσιο του εν λόγω στόχου.

29 Η ανακοίνωση της Επιτροπής «Μια πρωτοβουλία για πρωτοπόρους αγορές στην Ευρώπη», COM(2007) 860 τελικό, βρίσκεται στη σελίδα: http://ec.europa.eu/enterprise/leadmarket/leadmarket.htm

30 Στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής για την ΕΕ («γαλάζιο βιβλίο») COM(2007) 575, 10.10.2007 η Επιτροπή εξήγγειλε την πρόθεσή της να προωθήσει την ανάπτυξη δικτύων συνεργατικών σχηματισμών στον τομέα της ναυτιλίας.

31 Περισσότερες πληροφορίες για το Enterprise Europe Network διατίθενται στη διεύθυνση: http://www.enterprise-europe-network.ec.europa.eu/index_en.htm

τα μέγιστα δυνατά οφέλη από τις οργανώσεις αυτές. Εντούτοις, μέχρι σήμερα, οι δεξιότητες και ο επαγγελματισμός των διαχειριστών των συνεργατικών σχηματισμών δεν έχουν αναγνωριστεί δεόντως. Οι αποδοτικές, επαγγελματικές οργανώσεις συνεργατικών σχηματισμών είναι ζωτικής σημασίας για την αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών υποστήριξης των επιχειρήσεων και οδηγούν τις πρωτοβουλίες συνεργατικών σχηματισμών στην αυτάρκεια.

Κατά συνέπεια, η διαχείριση τέτοιων σχηματισμών πρέπει να αναγνωρίζεται ως νέα επαγγελματική ειδίκευση που απαιτεί υψηλά πρότυπα ποιότητας και επαγγελματισμό για να παρέχει αποτελεσματικά τις υπηρεσίες που χρειάζονται οι επιχειρήσεις και τα ιδρύματα που συνεργάζονται σε συνεργατικούς σχηματισμούς και για να αξιοποιεί πλήρως τα οφέλη από τις σχέσεις πανεπιστημίων - βιομηχανίας - κράτους. Η Επιτροπή ενθαρρύνει τέτοιες προσπάθειες, που έχουν ήδη κάνει την εμφάνισή τους σε ορισμένες περιφέρειες της ΕΕ.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα δρομολογήσει στο πλαίσιο ευρωπαϊκή πιλοτική πρωτοβουλία για την αριστεία των οργανώσεων συνεργατικών σχηματισμών, παρέχοντας προγράμματα ειδικής κατάρτισης και ενισχυμένης συνεργασίας στους διαχειριστές των συνεργατικών σχηματισμών. Εάν αποδειχθεί επιτυχής, η πρωτοβουλία αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει τελικά στη δημιουργία μιας αυτάρκους μη κερδοσκοπικής ευρωπαϊκής ένωσης διαχειριστών συνεργατικών σχηματισμών και στη διατήρηση ενός ευρωπαϊκού σήματος ποιότητας για τις άριστες εξ αυτών των οργανώσεων σύμφωνα με πρότυπο μοντέλο του Ευρωπαϊκού ιδρύματος για τη διαχείριση της ποιότητας (EFQM)[32]. Ένα τέτοιο ευρωπαϊκό σήμα για τους συνεργατικούς σχηματισμούς θα μπορούσε να βοηθήσει τις εν λόγω οργανώσεις να αντλήσουν μεγαλύτερη χρηματοδότηση από δημόσιους και ιδιωτικούς πόρους και να βελτιώσουν την εικόνα τους και την αναγνωρισιμότητα τους παγκοσμίως.

3.4. Βελτίωση της ένταξης καινοτόμων ΜΜΕ σε συνεργατικούς σχηματισμούς

Οι συνεργατικοί σχηματισμοί παρέχουν στις ΜΜΕ γόνιμο έδαφος για καινοτομία και ανάπτυξη διασυνδέσεων με μεγάλες εταιρείες και διεθνείς εταίρους. Παράλληλα, αν και οι σχηματισμοί αυτοί επωφελούνται από την παρουσία μεγάλων πολυεθνικών εταιριών, η ενσωμάτωση δυναμικών και καινοτομικών ΜΜΕ σε συνεργατικούς σχηματισμούς είναι ιδιαίτερα σημαντική γιατί τους βοηθά να επιτύχουν υψηλά επίπεδα αριστείας και καινοτομίας. Οι αρμόδιοι για τη χάραξη πολιτικής πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το υψηλό δυναμικό των ΜΜΕ κατά τη χάραξη των πολιτικών τους για τους συνεργατικούς σχηματισμούς.

Οι οργανώσεις συνεργατικών σχηματισμών παρέχουν ένα ευρύ φάσμα εξατομικευμένων υπηρεσιών υποστήριξης των επιχειρήσεων - ιδιαίτερα στις ΜΜΕ - οι οποίες συμπληρώνουν τις υπάρχουσες μορφές υποστήριξης των ΜΜΕ με ιδιαίτερα αποτελεσματικό τρόπο. Στις υπηρεσίες αυτές συγκαταλέγονται η διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των ΜΜΕ και με μεγαλύτερες εταιρείες και ερευνητικά ιδρύματα· η προώθηση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και η μεταβίβαση τεχνολογίας[33]· και η υποστήριξη δραστηριοτήτων παγκοσμιοποίησης.

---

32 Λεπτομερείς πληροφορίες για το μοντέλο EFQM διατίθενται στη διεύθυνση: http://www.efqm.org/.

33 Οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να λάβουν υπόψη την πρόσφατη σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τη διαχείριση της διανοητικής ιδιοκτησίας στις δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης και έναν κώδικα ορθής πρακτικής για τα πανεπιστήμια και τους άλλους δημόσιους ερευνητικούς οργανισμούς, C(2008) 1329 της 10.4.2008.

Για να διευκολύνει την ένταξη των ΜΜΕ σε συνεργατικούς σχηματισμούς, το ευρωπαϊκό παρατηρητήριο συνεργατικών σχηματισμών θα παρέχει επιπλέον πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες που προσφέρουν οι πρωτοβουλίες για συνεργατικούς σχηματισμούς, οι οποίες θα είναι χρήσιμες για τις επιχειρήσεις και τους επενδυτές που αναζητούν τόπους για την πραγματοποίηση επενδύσεων και στρατηγικούς εταίρους στην ΕΕ.

Ακόμα καλύτερα, οι εξατομικευμένες υπηρεσίες υποστήριξης των ΜΜΕ που παρέχονται ή διοχετεύονται από οργανώσεις συνεργατικών σχηματισμών θα αναπτυχθούν επίσης ως πιλοτικά σχέδια και θα δοκιμαστούν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Europe INNOVA™ και, εάν σημειώσουν επιτυχία, τότε θα εφαρμοστούν σε ευρεία κλίματα σε επίπεδο ΕΕ μέσω του European Cluster Alliance και του δικτύου «Enterprise Europe Network». Αυτό θα μπορούσε να ενισχύσει την αποδοτικότητα και τον αντίκτυπο των προγραμμάτων στήριξης της καινοτομίας στα κράτη μέλη μειώνοντας, παράλληλα, τις επιβαρύνσεις που επωμίζονται οι ΜΜΕ.

Το δίκτυο «Enterprise Europe Network» θα κληθεί επίσης να οργανώσει το 2009, σε στενή συνεργασία με οργανώσεις συνεργατικών σχηματισμών, μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης για την καινοτομία που θα ενημερώσει την επιχειρηματική κοινότητα, κυρίως τις καινοτόμους ΜΜΕ, σχετικά με τους διαθέσιμους μηχανισμούς στήριξης, ιδιαίτερα για τη μεταβίβαση γνώσεων και τη διεθνοποίηση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι συνεργατικοί σχηματισμοί παίζουν καθοριστικό ρόλο σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας και της δημιουργίας θέσεων εργασίας στην ΕΕ. Εντούτοις, για να αξιοποιήσει πλήρως τα οφέλη των συνεργατικών σχηματισμών, η ΕΕ πρέπει πλέον να αυξήσει την υποστήριξη που παρέχει στα κράτη μέλη και στις περιφέρειες για την προώθηση της αριστείας σε όλα τα επίπεδα και να ενθαρρύνει τη συνεργασία σε ολόκληρη την ΕΕ ώστε να επιδιώξει τη δημιουργία περισσότερων συνεργατικών σχηματισμών παγκόσμιου κύρους.

Οι συνεργατικοί σχηματισμοί πρέπει να είναι ανοικτοί, ευέλικτοι και να προσελκύουν τα καλύτερα ταλέντα και την καλύτερη εμπειρογνωμοσύνη που είναι διαθέσιμα σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι προσπάθειες σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο πρέπει να διευκολύνουν τη σύναψη στενότερων και αποτελεσματικότερων δεσμών μεταξύ των συνεργατικών σχηματισμών καθώς και μεταξύ αυτών και των πρωτοπόρων ερευνητικών ιδρυμάτων στην Ευρώπη και στο εξωτερικό. Παράλληλα, οι οργανώσεις συνεργατικών σχηματισμών καλούνται να βελτιώσουν τις υπηρεσίες στήριξης που παρέχουν και να ενσωματώσουν καλύτερα τις καινοτόμους ΜΜΕ στους συνεργατικούς σχηματισμούς.

Στόχος της ανακοίνωσης είναι να συμβάλει στη δημιουργία ενός αποτελεσματικότερου πλαισίου για τη στήριξη των συνεργατικών σχηματισμών στην ΕΕ.

<u>Παράρτημα:</u> Η ατζέντα πολιτικής για τη στήριξη συνεργατικών σχηματισμών παγκόσμιας κλίμακας στην ΕΕ

Η Επιτροπή:

- **θα υποστηρίξει τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες στις προσπάθειές τους να βελτιώσουν τις πολιτικές τους για τους συνεργατικούς σχηματισμούς, κυρίως με την παροχή αντικειμενικών πληροφοριών σχετικά με τους συνεργατικούς σχηματισμούς και τις σχετικές με αυτούς πολιτικές καθώς και με τη διευκόλυνση της μάθησης τρόπων χάραξης πολιτικής σε ολόκληρη την ΕΕ·**

- **θα διασφαλίσει καλύτερη συνέπεια και συμπληρωματικότητα μεταξύ των διαφόρων κοινοτικών μέσων για την υποστήριξη των συνεργατικών σχηματισμών, σε πλήρη συμμόρφωση με την αρχή της επικουρικότητας·**

- **θα προβεί στη σύσταση ομάδας για την ευρωπαϊκή πολιτική σχετικά με τους συνεργατικούς σχηματισμούς η οποία θα παρέχει συμβουλές στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη σχετικά με τους πιθανούς στρατηγικούς προσανατολισμούς για τη δημιουργία και την ανάπτυξη συνεργατικών σχηματισμών παγκόσμιου κύρους στην ΕΕ·**

- **θα ενθαρρύνει την ανάπτυξη ενός κοινού «Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και Καινοτομίας» με τη διευκόλυνση της πρακτικής διακρατικής συνεργασίας μεταξύ των συνεργατικών σχηματισμών·**

- **θα δρομολογήσει μια ευρωπαϊκή πιλοτική πρωτοβουλία για την αριστεία των οργανώσεων συνεργατικών σχηματισμών·**

- **θα βελτιώσει την ενημέρωση σχετικά με τις υπηρεσίες στήριξης της καινοτομίας που παρέχονται στις ΜΜΕ από οργανώσεις συνεργατικών σχηματισμών στην Ευρώπη, ιδιαίτερα μέσω του ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου για τους συνεργατικούς σχηματισμούς και του δικτύου «Enterprise Europe Network»·**

- **θα στηρίξει, στο πλαίσιο του προγράμματος για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, την ανάπτυξη νέων ή καλύτερων εργαλείων για τη διευκόλυνση της συμμετοχής των ΜΜΕ σε καινοτόμους συνεργατικούς σχηματισμούς·**

και καλεί τα κράτη μέλη:

- **να ενσωματώσουν πλήρως τις πολιτικές τους για τους συνεργατικούς σχηματισμούς στο σκέλος «ανταγωνιστικότητα» των εθνικών προγραμμάτων μεταρρυθμίσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση της ΕΕ και να υποβάλλουν σχετικές εκθέσεις·**

- **να παρέχουν καλύτερη στήριξη για τη συμμετοχή των ΜΜΕ σε συνεργατικούς σχηματισμούς με την εφαρμογή των συστάσεων που διατυπώνονται στο «Small Business Act»·**

- **να εντείνουν τις προσπάθειες για την επίτευξη μεγαλύτερης συνέργιας και συμπληρωματικότητας μεταξύ των διαφόρων πολιτικών, προγραμμάτων και πρωτοβουλιών στον τομέα της πολιτικής για τους συνεργατικούς σχηματισμούς.**